

(המשך מעמוד 13)
מי כבר יכול לעזור לי בעולם? זה יהיה הסוף. היא מרימה ידה כלפי מעלה ביואש. באורח מוזר, היא מתביישת במצבה. ב מקום שהטילו בה את הכתם, גרמו לה לי סבל ממושך זה חמש שנים, יתביישו בי עצמם — נושאת מרים נטל-שווא נוסף זה על כתפיה. למרות שהסכימה לשוחח עימי, סירבה בתוקף להצטלם. כאשר ניסה צלם המערכת למלא את חובתו בניגוד לרצונה, העניש אותו אלוהים: הוא התחלק על רק מידרכה החלקלקה מגשם, הספיק לצלם רק את גבה.

ינתיים, ממשיכים מרים ואמה לקוות. בעקבות גילוי הפרשה בהעולם הזה (1749) פירסמו את הסיפור גם העיתונים האחרים, שהסכימו בתחילה שלא לפרסמו. כך, נודעו הפרטים על הלחץ ללא תקדים שהפעיל שר הביטחון. צודקת מרים כשהיא אומרת, שאם לחץ מעין זה לא יעזור לה, לא יעזור כבר שום דבר אחר. כשהיא סוקרת בפני את הפרשה כולה, אומרת חווה לנגר: "את הטעות הגדולה בחיי עשיתי כשריהמתי על בעלי הראשון, אברהם, והתגרשתי ממנו. אמרו לי אמנם או לא להתגרש, מפני שזה יסבך אותי ב צרות. אבל הלב שלי לא הירשה לי. אשתו הנוכחית, שהיתה צריכה את הגט כדי שתוכל להתחתן איתו, התחננה בפני ולא יכולתי לסרב לה. מכאן כל הצרות."

מעשה, התחילו הצרות כאשר אותו שכן גוי, שהפך לאחר מכן לבעלה ה ראשון, התאהב בה. בגלל אהבתו זו הס

טענה חומרנפץ: בחרדתי למכת המוראל החמורה שעלולה החלטה קיצרנית רואי מעין זו לגרום לצה"ל, מוכן דיון ללכת במיקרה זה עד הסוף — שפירושו פיצוץ הקואליציה. סביר לנבא כי לא יהיה צורך בכך, בהתחשב באמצעים העומדים לרשותם של שלושת המטהרים.

הרב שלמה גורן, שר הדתות ורח ורפהטיג, ושר הביטחון משה דיין נרתמו יחדיו, בי יוזמתו של דיין, לחץ את העגלה מהבוץ אליו הכניסו הרבנים החרוצים, שקבעו כי חנוך ומרים לנגר הינם ממזרים. זוהי עגלה

או הכירה גבר אחר, נישאה לו. היא לא התגרשה מאברהם, בהאמינה כי בגלל ש הוא למעשה גוי, נישואיה איתו אינם תופ סים, ומשום כך היא לא נשואה כלל. מנישואיה לבעלה השני נולדו לה חנוך ומרים. ואז, במסלול גורלו שלו פגש גם

המטהרים

דיין העלה את הנושא בממשלה, נפגש עם הרב הראשי ניסים, הושיב את האלוף גורן על המדוכה בהוראה חד-משמעית: פסקהדין הממזרי חייב להתבטל. הקו, שבו ינקוט הרב שלמה גורן היה ברור:

לשים ידו על החומר. כאשר החליט חנוך להתחתן עם החברה שלו, ופנה לרבנות, גילה שהוא מוכתם בתור ממזר. כאשר פני תה מרים והחבר שלה, גילו גם הם אותו דבר. שני הילדים עירערו בפני ביתהדין ה

שני הילדים עירערו בפני ביתהדין ה

„הטעות הגדולה שלי בחיי היתה שריחמתי יוזר מדי על בעלי הראשון“

נסיון להוכיח כי גיורו של אברהם לא היה כשר — ומשום כך מעולם לא הפך ליהודי — ומשום כך לא היה לנישואיו עם חווה כל תוקף — ומשום כך נישואיה השניים הם כן תקפים — ומשום כך שני הילדים אינם ממזרים, וסוף פסוק.

תוך שיתוף פעולה עם עורכי הדין של חנוך ומרים, רם כספי, החל גורן אוסף ראיות לחיזוק הטענה הזו. תוך השקעת מאמצים רבים, שכללו מגעים דיפלומטיים עם מדינות זרות, נאסף החומר. בידי הרב גורן חומר שהוא השיג מפולין, סיפרה לי החתן. עדויות על בעלי הראשון. בגלל החומר הזה, הבטיח לי הרב גורן שהעניין ייגמר בסדר.

התנגדות מובנת לקו התגוננות זו העלו שני ילדיה של חווה מנישואיה לאברהם. הם פנו לרב גורן, הביעו את התנגדותם לכך שההסדר יהיה על חשבון יהדותו של אביהם הקשיש, בן ה־73 כיום. אלא שגורן אה היה שאין מנוס מהתפתחות זו. „אני מבינה אותם, אמרה לי מרים. הלא אינני מאשימה אותם כלל. הם הרי האחים שלי.“

יהודה ויצחק עלולים להתנתם לפחות בי עובדה, כי גם אם יקבע שאביהם לא התגייר כהלכה והוא גוי, אין סכנה שהם עצמם יוכרו ממזרים. כבנים לאם יהודיה, הם יהודים לנצח.

רב יצחק ניסים שיתף גם הוא פעור לה. כאשר הובא לידעתי כי נתגלה בפרשה חומר חדש, הסכים לערוך דיון מחדש בתיק. בעקבות הסכמתו זו תבע דיין הקמת ביתדין רבני שיטפל בתיק מי חדש. להדגשת תביעתו, הציע לחילופין, כי הממשלה תתקן את חוק הנישואין. כך או כך, הבהיר, לא מעניינת אותו השיטה מעניין אותו רק דבר אחד: חיסולה של הפרשה.

כאשר נחספה בגיל 15 עליידי גוי אלים ששיעבד אותה, הוסיפו לכך הרבנים מנה משלהם, כשקבעו כי ילדיה ממזרים. חמש שנים היא נאלצת לראות בסיבלם, כשהם אינם יכולים להתחתן עם בני זוגם.

חווה לנגר, אם הבנים, כפי שצולמה ביום השני השבוע ב„גן מאיר“ בתל-אביב, בדרכה לביתה, כאילו לא הספיקו המכות שהיכה בה הגורל,

הקורבן

כיום אפילו להתגיייר, כדרישת הוריה, כדי שיוכל להינשא לה.

מאוחר יותר התקררה האהבה, למרות שני הילדים שנולדו בינתיים. תקופה מסויימת גם נחסף אחד הילדים מבית אמו, גודל בבית הוריו הפולניים של הבעל, ש נקרא אברהם. אולם למרות זאת, נשאר אברהם כרוך אחרי אהובת נעוריו. כאשר עלתה חווה עם הוריה ובנה, לישראל, ערב מלחמת העולם השנייה, — הצטרף גם הוא. „כל זמן שאבא שלי חי, הוא המשיך להתנהג כמו יהודי“, מספרת חווה. „אבל בליבו הוא נשאר תמיד גוי. כשהילד יהי דה, היה בן שבע, הוא לקח אותו לכנסיה ועשה לו שם טקס נוצרי. אחרי שאבא שלי מת, הוא חזר להתנהג כמו גוי גם כלפי חוץ. לא מומן שלח הרב גורן שליח לביתו, שיעשה אצלו ביקורת. השליח בשר את ה פריגיידר, ומצא שם מאכלי בשר וחלב ביחד. עד היום הוא ממשיך לאכול חזיר.“

ממזר, לפי ההלכה, הוא רק ילד ש נולד לאשה נשואה — מנזר אחר. במקרה הזה, בעלה השני של חווה, אביהם של חנוך ומרים — הוא גבר אחר כזה, כי אם לא התגרשה מאברהם, הרי נישואיה השניים אינם תופסים. מובן שאם אברהם יוכח כגוי, הרי נישואיה איתו אינם תופ סים, ואז נישואיה עם בעלה השני כן תופסים. לעומת זאת, ילדים הנולדים ל יהודיה לא נשואה מנזר, או מחוץ לנישואין — הם יהודים כשרים בכל.

שר הביטחון לא היסס. כפולטיקאי ממולת, אין הוא נחפו בדרך כלל להשתמש בכוח. הפעם, הפעיל מיד את מלוא משקלו, הבהיר כי לא יתסס מלנוקט באמצעים שיובילו לפיצוץ הקואליציה, אם לא ישונה פסקהדין — יתבע שינוי בחוק, שיאפשר לחנוך ומרים להינשא, ממזרים או לא ממזרים. ברור ששינוי כזה, אם היה מתקבל, לא היתה המפדל מסוגלת לבלוע.

אברהם באשה אחרת, ביקש להינשא לה. הוא פנה לחוהה ביקש ממנה גט. למרות הייעוץ שקיבלה, הסכימה חווה. היתה זו, מבחינתה, טעות חמורה. כי עליידי מתן הגט, היא אישרה כי היתה נשואה לאברהם — ואם כן, נישאה שוב לבעלה השני וילדה את ילדיה כשהיא עדיין נשואה לגבר קודם. מסקנת הרבנים היתה חד-משמעית: חנוך ומרים הם ממזרים.

יפז בתיק שלנו הרב שלמה קר ליץ מבני-ברק, ממשיכה חחה לספר, כשענייה דומעות ללא הרף. „לא ידעתי מי זה, לא שמעתי עליו אף פעם. אבל כל אחד מאלה הבקיאים בעניינים האלה, כשר שמע עליו, אמר לי אוי ואבוי, שנפלת בי ידיים קשות.“ על כך הסכימו הכל. הרב קרליץ נחשב מן המחמירים שבמחמירים בענייני הלכה. ליתר ביטחון, הוא גם לקח אליו את ה תיק, בתום הדין, כדי שאף אחד לא יוכל